

**Partij voor
de Dieren**

Schriftelijke vragen ex art. 36 RvO over: Schildpadden in Groningen

Groningen, 29 februari 2024

Geacht college van B&W,

Ondanks dat schildpadden niet thuishoren in het Nederlandse ecosysteem komen ze er veelvuldig voor. Het is een invasieve exoot die door dumpingen in de Nederlandse natuur is terechtgekomen, zo ook in verschillende vijvers in Groningen. Vaak worden de zonnende schildpadden in het Noorderplantsoen gezien als dieren die een mooi leven hebben en er goed gedijen. De werkelijkheid is echter minder rooskleurig, zowel voor de schildpadden zelf als de effecten die ze hebben op onze inheemse biodiversiteit.

Stichting Schildpaddenopvang Nederland stelt dat schildpadden maar een fractie van hun potentiële levensverwachting bereiken in Nederlandse wateren doordat ze een langzame hongerdood sterven: "Omdat een waterschildpad pas kan eten vanaf 18 graden, is er in NL slechts een hele korte periode om überhaupt voedsel te kunnen opnemen. Naast dat ze het voedsel nodig hebben om te functioneren, is het ook nodig om vóór elke winter voldoende vetreserves op te bouwen i.v.m. noodzakelijke winterrust. Omdat de warme periodes te kort zijn en de koude periodes veel te lang, zullen zij dus elk jaar onvoldoende reserves opbouwen. Het gevolg is een langzame verhongering, wat 5 tot 7 jaar kan duren."¹ RAVON bevestigt deze analyse in een onderzoek dat zij hebben gedaan naar invasieve exoten.² Ook adviesbureau Didor, dat gemeenten adviseert over dieren in de openbare ruimte, onderschrijft het noodlot van de schildpadden.³

In de factsheet van de NVWA wordt gewezen op diverse risico's van waterschildpadden in ons ecosysteem.⁴ Denk aan ziekten, overdracht van parasieten op andere aquatische soorten, en bedreiging van inheemse soorten door predatie en competitie. Op dit moment kunnen schildpadden zich niet voortplanten in Nederland door ons te koude klimaat.

¹ <https://www.schildpaddenopvang.nl/waarom-sterft-een-schildpad-in-de-nederlandse-natuur/>

²

<https://www.nu.nl/binnenland/6201240/meer-dan-duizend-schildpadden-sterven-langzame-dood-in-het-wild.html>

³ <https://www.didor.nl/schildpaddenleed/>

⁴

<https://www.nvwa.nl/documenten/dier/dieren-in-de-natuur/exoten/risicobeoordelingen/factsheet-lettersierschildpad>

De verwachting is echter dat dit in de toekomst (voor 2050) door klimaatverandering wel mogelijk zal zijn, met grote gevolgen voor onze inheemse biodiversiteit.⁵

Het leed van het leven van waterschildpadden in een te koud klimaat wordt niet door alle dierenorganisaties erkend. Zo halen de Dierenbescherming en de daarbij aangesloten dierenambulances alleen zieke en gewonde schildpadden op, omdat volgens hun stroomschema waterschildpadden “in het wild een goed en vrij leven hebben”.⁶ Voor schildpadden die er gezond genoeg uitzien, een beoordeling die vanaf een afstand of telefonisch na melding van een inwoner niet goed gemaakt kan worden, wordt niet uitgereden.

Gewonde of zieke schildpadden die door de dierenambulance worden opgehaald worden naar de Fûgelhelling gebracht, die ze tot voor kort naar Meerzoo bracht. Meerzoo is inmiddels echter gestopt met het opvangen van waterschildpadden en in 2023 hebben zij hun resterende waterschildpadden naar de Schildpaddenopvang in Harkema gebracht.⁷ De Dierenambulance en de Dierenbescherming hebben momenteel geen contract met deze Schildpaddenopvang. Er is op dit moment daarom geen plek om waterschildpadden op te vangen. De dierenambulance heeft dit gemeld bij de Dierenbescherming. De Dierenbescherming geeft aan dat zij in gesprek zijn met mogelijke opvangpartners, maar benoemen ook dat dit landelijk een probleem is. Er zijn langdurige vergunningstrajecten nodig en huidige opvangen zitten veelal vol vanwege de hoge levensverwachting van een schildpad. Uit navraag bleek dat de dierenambulance in 2023 1 schildpad heeft opgevangen uit onze gemeente (die moest worden ingeslapen). De schildpaddenopvang in Harkema heeft in 2023 18 schildpadden uit de provincie Groningen opgevangen waarvan 4 schildpadden uit de stad Groningen.

Stichting Schildpaddenopvang Nederland, met een opvangadres in Harkema, heeft hun zorgen over de schildpadden in Groningen toegelicht in een brief.⁸ Sommige jaren krijgen zij 40-50 schildpadden uit Groningen met “ernstige parasitaire infecties (...), schildrot, ontstoken ogen, missende ledematen en bij alle dieren ernstige, vaak dodelijke, vermagering”. Ook als Partij voor de Dieren maken wij ons ernstige zorgen over het welzijn van de waterschildpadden die in onze gemeente zijn gedumpt en over de toekomst van de Groningse biodiversiteit zodra waterschildpadden zich hier kunnen voortplanten.

5

https://www.nvwa.nl/binaries/nvwa/documenten/dier/dieren-in-de-natuur/exoten/risicobeoordelingen/eindrapport-alterra-uitheemse-schildpadden/20111111_AlterraRapport2186_turtles.pdf

6

https://cms.dierenbescherming.nl/assets/common/default/Stroomschema_Schildpadden_meldkamer-WEB.pdf

⁷ <https://www.vriendenvanmeerzoo.nl/?view=article&id=30:opvang-exotische-invasieve-dieren&catid=2>

⁸ <https://drive.google.com/file/d/1PvG5Y1JI8qDDNEWkMG8QhcRj8Fm-nZrF/view?usp=sharing>

Om deze reden stellen wij het College van B&W graag de volgende vragen:

1. Erkent het college dat Lettersierschildpadden en andere waterschildpadden een bedreiging vormen voor de biodiversiteit in Groningen die met het oog op klimaatverandering in de toekomst alleen maar zal toenemen?
2. De IUCN noemt eventuele maatregelen om verspreiding tegen te gaan.⁹ Ondanks dat deze maatregelen niet focussen op het welzijn van de schildpad worden er wel tips gegeven, zoals verplaatsing naar een gecontroleerde (omheinde) omgeving en het inzetten van voorlichtingscampagnes. Welke maatregelen is het college bereid te nemen om zowel het welzijn van de schildpadden te garanderen als onze inheemse aquatische biodiversiteit te beschermen?
3. Op dit moment heeft de Dierenbescherming, de gecontracteerde partner van de gemeente, geen adequate opvang voor zieke of gewonde waterschildpadden. Is het college bereid om met de Dierenbescherming in gesprek te gaan om de opvang en zorg voor deze dieren te waarborgen?
4. Is het college bereid om op basis van de aangedragen wetenschappelijke onderzoeken die de hongerdood van waterschildpadden in Nederland aantonen bij de Dierenbescherming aan te dringen het stroomschema voor uitrijden te herzien, waarbij waterschildpadden ook worden opgehaald als ze niet direct zichtbaar ziek of gewond zijn?
5. Hoe gaat het college zich voorbereiden op 2040-2050 wanneer door klimaatverandering waterschildpadden zich hier zullen kunnen voortplanten en de dreiging voor de biodiversiteit aanzienlijk toeneemt?
6. In de Nota Dieren uit 2021 wordt op pagina 16 de volgende ambitie uitgesproken: *Onze ambitie is om in de toekomst in te zetten op voorlichting over de aanschaf en verzorging van dieren. En daarmee ook om het dumpen van dieren te voorkomen. Ook wil de gemeente de mogelijkheden verkennen om dierenwinkels te stimuleren om het keurmerk "dierbaar" te hanteren.*
Is het college bereid om deze ambitie waar te maken door in te zetten op de voorlichting over schildpadden: met als doel om bewustwording te creëren, mensen te ontmoedigen om schildpadden aan te schaffen en ze te wijzen op het verbod om schildpadden te dumpen in de Nederlandse natuur?

In afwachting van uw reactie.

Met vriendelijke groet,
Wesley Pechler
Partij voor de Dieren

⁹ <https://circabc.europa.eu/rest/download/041c47a4-9b58-4eb7-9c5e-aac64c654a44?ticket=>